

### ***Intézményünk környezeti nevelésének elvei***

- Célunk, hogy a felnövekvő nemzedék ismerje és becsülje az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában.
- Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.
- Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.
- Fel kell készítenünk tanulóinkat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására.
- Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő.
- Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

### **Iskolánk környezeti nevelésének programja**

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

### ***ÖKO - iskolai program***

Iskolánk nevelési-oktatási tevékenységének egyik kiemelt célja a környezettudatos, fenntartható életmódra nevelés. Elköteleztünk vagyunk abban, hogy tanulóink ne csupán ismerjék a környezetvédelem alapelveit, hanem mindennapi gyakorlatukban is alkalmazzák azokat. Feladatunk, hogy munkánk során megismertessük a tanulóifjúságot a környezet, a társadalom és a gazdaság szoros kapcsolati rendszerével, segítsük életüket a modernizáció által

támasztott követelmények útján. Nevelésünk jelenleg is a természettudományos ismeretek átadásán túl a személyiségfejlesztést és az állampolgári nevelést is hangsúlyozza. Ki kell használnunk belső környezetünk alakítása során valamennyi lehetőséget, hogy tanulóink megismerhessék természeti környezetünk értékeit, tanulják meg azok tiszteletét, megóvásának, védelmének szabályait.

Feladatunknak tekintjük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet-és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk.

Ennek érdekében a következőket tesszük:

- Támogatjuk a tanulókat abban, hogy részt vegyenek környezetvédelmi tárgyú pályázatokban, szaktárgyi versenyeken indítjuk őket.
- Az egyes tantárgyakhoz kapcsolódóan környezetvédelmi témában kiselőadások tartása, gyűjtőmunka végzése.
- Tanulmányi kirándulások szervezése.
- Kerékpártúrák szervezése osztályszinten.
- Kutatók éjszakája programon való részvétel.
- Osztályok közötti tisztasági verseny, annak havi értékelése.
- Világnapok programjaiba való bekapcsolódás (Víz világnapja, Föld világnapja, Madarak és fák világnapja).
- Iskolagyümölcs program, az ehhez kapcsolódó pályázati lehetőség kiaknázása.
- Alsó évfolyamokon madáretető készítése.
- Szelektív hulladékgyűjtés.
- Erdőre program - Erdőre pedagógiai foglalkozás.
- Akadályverseny a községet övező erdőben.
- Használt háztartási olaj gyűjtése intézményi szinten.
- TeSzedd! akcióba való részvétel.

A célunkhoz kapcsolódó tevékenységek, programok lefedik egész éves pedagógiai munkánkat. Ennek érdekében pályázni kívánunk az Ökoiskola cím elnyerésére, vállaljuk az ezzel járó szemléletformáló tevékenységek, programok megvalósítását és fenntartását.

### ***Kiemelt stratégiai céljaink***

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.

- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás tárolók kihelyezésével.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése kézműves foglalkozások keretében.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése a rendőrség bevonásával, kerékpártúrák szervezésével.
- Településünk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése gyalogtúrák, alsó évfolyamokon tanulmányi séták alkalmával.

### ***Módszerek, tanulásszervezési formák:***

- A tanítási órák klasszikus módszereivel.
- Kooperatív tanulási technikák alkalmazásával.
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformákkal.

### ***A környezeti nevelés színterei-témahetek***

- A tanítási órák.
- Egyéb foglalkozások, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások.
- Erdei iskolák, osztálykirándulások, táborok.
- Iskolai, vármegyei, országos versenyek.

- Intézményünk munkatervében meghatározott módon részt vesz minden tanítási évben az oktatásért felelős miniszter által meghirdetett témahetek programjában, továbbá a tantervben előírt, az adott témával összefüggő tanítási órákat, valamint egyéb foglalkozásokat a témahét keretében megszervezi: Digitális Témahét, Fenntarthatósági Témahét, Világ Legnagyobb Tanórája, Hulladékcsökkentési hét. Ezzel célunk, hogy a Földünket beláthatatlan következményekkel járó veszélyekre felhívjuk a figyelmet, és rávilágítunk, hogy fontos változtatni szemléletünkön és magatartásunkon.
- Amennyiben intézményünkben adottak a feltételek (humán, tárgyi) pályázunk az oktatásért felelős miniszter, a környezetvédelemért felelős miniszter által kiírt programokra, pályázatokra.

*A veszélyek a következők:*

- globális felmelegedés
- vízhiány
- csökkenő energiakészlet
- klímaváltozás

A szemléletváltásra a gyerekek a legfogékonyabbak, ezért fontos, hogy iskolás korban megismerkedjenek ezekkel a problémákkal, felismerjék, hogy ők is sokat tehetnek a Föld védelméért.

### ***Környezeti nevelés a tanórákon***

- A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, melyet az irodalom óra keretein belül igyekszünk megvalósítani. Később fokozatosan alakul ki a tudatosság és az elkötelezettség szintje.
- Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető pillérei a természettudományi tantárgyak: biológia, földrajz, fizika, kémia, matematika. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

- A társadalomtudományi tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi-kulturális viszonyok pozitív irányú formálása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tantárgyi oktatás feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világképet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.
- A technika és tervezés tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.
- A művészeti tantárgyak alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.
- A testnevelés tantárgy a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

### ***Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, a napközi és tanulószobai foglalkozásokon***

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz, illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom (természetvédelmi, képzőművészeti szakkör, tömegsport).

A napközi és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés. Ez elsősorban a szabadidős tevékenységek során valósul meg (pl. séta, szeméthyűjtés, plakátkészítés stb.).

### ***Környezeti nevelés osztálykiránduláson***

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tanév során szervezett terepi program, az osztálykirándulás szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. Ez szülő anyagi hozzájárulásával vagy pályázati úton valósul meg. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású. E célok jegyében intézményünkben minden évben sor kerül osztálykirándulások megszervezésére a tanév folyamán, melynek költségeit a szülő viseli. Az osztályfőnökök szem előtt tartják olyan helyszínek megválasztását, ahol tanítványaikban kialakíthatják a környezettudatos magatartás helyes elveit és formáit.

### ***A környezeti nevelés tantárgyközi keretek között***

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

#### ***Területei:***

- „Tiszta virágos iskoláért” program.
- Környezetvédelmi, környezetszépítő pályázatok.
- Helyismereti foglalkozások, szakkörök, versenyek.
- Hagyományőrző programok.
- Intézmény által szervezett táborok.

#### ***Célok:***

- Környezettudatos magatartás elősegítése.
- A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése.

- Környezettudatos értékrend „ökológiai morál” kialakítása.

### ***Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek***

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

### ***Az iskola belső környezete***

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Intézményünkben fő elv a környezetbarát termékek használata, a papírhasználatról az írószereken át a takarításig.

A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító adalékokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc). Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazunk. Törekszünk arra, hogy a dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.

A természetismeret órák eszközigényesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos.

### ***Hulladékgyűjtés***

A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, környezetünk megóvásához. Pályázatba bekapcsolódva (CseppetSem!) intézményünk közössége a háztartási olajat is összegyűjti, melyet a Biotrans Kft. elszállít. Ezzel is óvjuk környezetünket.

## ***Kommunikáció***

Tanulóink, és természetesen a szülők, a pedagógusok figyelemfelkeltését, tájékoztatását biztosítják a faliújságon elhelyezett plakátok, tájékoztató anyagok.